

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา
ผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วน
ตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการ 2 วงรอบ
โดยนำเสนอ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
2. แนวทางในการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
3. ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

การพัฒนาในวงรอบที่ 1

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์

การวางแผน

ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนา
ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2558 ถึงวันที่ 30 ตุลาคม 2558 ขั้นตอน
และการดำเนินการ ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การร่วม
ประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้ร่วมวิจัยเพื่อร่วมกันวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัด
การศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และร่วมวางแผนการดำเนินงานการพัฒนาครู
ผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผลการศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล

การศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ แผนนโยบายของ
ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและนโยบายทางการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วน
ตำบล และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา สังเคราะห์กับ
ข้อมูลการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและผลการประชุมร่วมกันของ
ผู้ร่วมวิจัย พบว่า

1.1.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามนทุกแห่งยังขาดปัจจัยที่
สนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพ ดังเช่น
สื่อการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัย แผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้ดูแลเด็กยังไม่มีทักษะในการจัด
บรรยากาศการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนไม่เอื้อต่อการ
เรียนรู้เท่าที่ควร ครูผู้ดูแลเด็กยังใช้แหล่งเรียนรู้ที่อยู่ในศูนย์และในท้องถิ่นมาช่วยจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กอยู่ในระดับน้อย สื่อการเรียนรู้ที่มีอยู่มีสภาพเก่า ชำรุด
และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอดังเช่น วิทยุทัศน์
คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวิดีโอ เครื่องเสียง จอโปรเจคเตอร์ เป็นต้นและยังพบว่าครูผู้
ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่าง
เหมาะสม จัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเน้นกิจกรรม
บูรณาการผ่านการเล่นอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่าง ถูกต้อง ขาดทักษะในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่มีความรู้ความเข้าใจ และขาดทักษะในการผลิตสื่อการเรียนรู้และจัดทำสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสม กับวัยและที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตามวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีงบประมาณไม่ เพียงพอในการจัดซื้อ จัดหา และผลิตสื่อ/นวัตกรรม ตลอดจนไม่มีงบประมาณที่จะส่งครู ผู้ดูแลเด็กทุกคนไปฝึกประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยทั้งหมด ครูผู้ดูแลเด็กจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อและเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.2 ผลการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์และสอบถามครูผู้ดูแลเด็กถึงสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งแต่วันที่ 15 สิงหาคม 2558 โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการสัมภาษณ์มีดังนี้

1.2.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน

ผลจากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กถึงสภาพเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่าครูผู้ดูแลเด็กได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆ ให้กับเด็กปฐมวัยตามกิจกรรมประจำวันที่กำหนดไว้ในแต่ละวันจริง โดยใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการสำเนาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และจากการใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนที่เรียนมา ซึ่งบางคนยังเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่ถูกขั้นตอนและไม่ครอบคลุมกับวุฒิภาวะและพัฒนาการของเด็กปฐมวัยการผลิตสื่อการเรียนรู้ยังไม่หลากหลายการจัดสภาพและบรรยากาศในห้องเรียนยังไม่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เท่าที่ควร ครูผู้ดูแลเด็กบางคนยังไม่ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มาก่อน การพัฒนาจะอยู่ในลักษณะการปรับปรุงสภาพเดิมสิ่งที่มีอยู่แล้ว ดังผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

2.1 การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...การจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะจัดกิจกรรมประจำวันตามที่มีอยู่ในคู่มือของกรมฯ บางครั้งก็จัดตามคู่มือที่ได้รับจากการสำเนาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และจากการใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนที่เรียนมา... ในบางกิจกรรมก็ถามเพื่อนครูด้วยกัน... ..”

(นางมะลย์พร ก้าวสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย ครูก็สร้างและผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนเอง โดยการลอกมาจากศูนย์อื่นบ้าง ตามหนังสือการผลิตสื่อเด็กปฐมวัยบ้าง แต่ไม่รู้ว่าจะมีคุณภาพหรือไม่ เด็กก็สนใจดี ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดกิจกรรมประจำวันภายในศูนย์ภายในศูนย์...ก็จัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดการกิจกรรมประจำวันตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ ก็อยากพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ เพราะจบมาหลายปีแล้ว ...”

(นางไพฑูรย์ มาตราประสงค์. สัมภาษณ์, 2558)

“... สภาพการจัดกิจกรรมประจำวัน...ก็จัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดการกิจกรรมตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ มีการปรับแต่งเพิ่มตามสถานการณ์ เพื่อทันตามเหตุการณ์...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“... การจัดกิจกรรมประจำวันภายในศูนย์...ครูผู้ดูแลเด็กจะกระตือรือร้นที่จะจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายขึ้น นอกเหนือจากตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ ก็อยากพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ เช่น การอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านนี้...”

(นางเพ็ญจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ครูผู้ดูแลเด็กจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยยึดตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ให้นานๆ จะปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ โดยมากแล้วไม่ค่อยได้รับการพัฒนาการจัดกิจกรรมประจำวัน ควรที่จะได้รับการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

2.2 แนวทางการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลการ

สัมภาษณ์พบว่า

“...ใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการสำเนามาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และจากการใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนที่เรียนมา...ในบางกิจกรรมก็ถามเพื่อนครูด้วยกัน ...”

(นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก็สร้างสื่อและอุปกรณ์การสอนเอง โดยการลอกมาจากศูนย์อื่นบ้าง ตามหนังสือการผลิตสื่อเด็กปฐมวัยบ้าง แต่ไม่รู้ว่าจะมีคุณภาพหรือไม่ ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจะร่วมมือกันเขียนแผนฯ สอบถามครูในโรงเรียนประถมศึกษาบ้าง หยิบยืมจากครูศูนย์อื่นบ้างและการเขียนแผนฯก็อาศัยความรู้จากที่เรียนมา... ..”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีประสิทธิภาพ... การเขียนแผนฯของตัวเองก็เขียนตามคู่มือและกิจกรรมในหลักสูตร ...”

(นางเพ็ญจิต ก้วลิตธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ผลิตขึ้นเอง โดยการพัฒนาทุก 2 ปี ปรับตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และจากการใช้ความรู้ที่อ่านและศึกษาเพิ่มเติม...และเพื่อนครูด้วยกัน รวมถึงนักวิชาการศึกษา... ..”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมภู. สัมภาษณ์, 2558)

“...ในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใช้ความรู้ความเข้าใจจากที่เรียนมาและศึกษาเพิ่มเติม...ไม่เข้าใจก็สอบถามครูปฐมวัยที่อยู่โรงเรียนประถมศึกษา... ..”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เป็นเลยที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็อาศัยการยืมจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และเพื่อนครูด้วยกัน... ..”

(นางมะลย์พร ก้วลิตธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

2.3 การจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยผลการสัมภาษณ์พบว่า

“... ในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กนั้นผู้ดูแลเด็กจะจัดกิจกรรมตามที่ตนเองเข้าใจและเคยปฏิบัติมา โดยเลือกจัดกิจกรรมให้เด็กทำ และในการจัดกิจกรรมทุกครั้งยังขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ว่าเป็นอย่างไร...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก ผู้ดูแลเด็กจะจัดกิจกรรมตามที่ตนเองเคยปฏิบัติมา โดยเลือกจัดกิจกรรมประจำวัน และในการจัดกิจกรรมทุกครั้งจะมีการประเมินผลที่หลากหลาย ตามพัฒนาการเด็ก ...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดการเรียนรู้อุ้มนชั้นเรียนให้กับเด็ก จัดกิจกรรมตามคู่มือและตามความเข้าใจและเคยปฏิบัติมา ในการจัดกิจกรรมทุกครั้งจะมีการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ว่าเป็นอย่างไร...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย มีปฏิบัติที่ครูผู้ดูแลเด็กทุกคนจะใช้ทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเลือกจัดกิจกรรมที่ให้เด็กได้ปฏิบัติและคิด เพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา...”

(นางเพ็ญจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย จะมีกิจกรรมให้กับเด็กได้เกิดการเรียนรู้และเพิ่มทักษะจากประสบการณ์การเรียนรู้ต่างๆ โดยในการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กนั้นผู้ดูแลเด็กจะจัดกิจกรรมตามที่ตนเองเข้าใจและเคยปฏิบัติมา มีการปรับปรุงพัฒนาในบางกิจกรรม โดยเลือกจัดกิจกรรมที่เน้นการให้เด็กทำ และในการจัดกิจกรรมทุกครั้งยังขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ว่าเป็นอย่างไร...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ปัจจุบันการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กจะเลือกจัดกิจกรรมให้เด็กได้ปฏิบัติและมีความสุขจากการเล่น เน้นการรอคอยและกิจกรรมสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม กิจกรรมเสรีและอื่นๆ ที่จะพัฒนาการให้เด็กได้รับการพัฒนา...”

(นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

2.4 การประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...ยังไม่ได้มีการพัฒนาการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมาก่อน ที่ประเมินส่วนใหญ่จะประเมินตามแบบเดิม...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้ตามกิจกรรมที่จัดให้เด็ก และอยากประเมินผลที่หลากหลายกว่านี้แต่ไม่ค่อยมีความรู้...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะประเมินพัฒนาการเด็กตามแบบประเมินของกรมฯ แต่ยังไม่หลากหลายวิธีการเท่าไร ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...การประเมินผลการเรียนรู้ ก็ใช้การสังเกต การทดสอบแบบง่ายๆ การสอบถามและประเมินพัฒนาการเด็ก...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ร่วมกันกับเพื่อนครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์ฯทำการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยประเมินพัฒนาการเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

2.5 การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผลการสัมภาษณ์

พบว่า

“...คิดว่ายังจัดตกแต่งห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเท่าไรทั้งความรู้และทักษะในด้านนี้ยังไม่ดีพอ จะจ้างคนมาจัดตกแต่งให้ก็ไม่ค่อยมีงบก็สอนอย่างนี้ไปเรื่อยๆ...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่ได้ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีในศูนย์และในห้องที่ควรเพราะมีเวลาจำกัดกิจกรรมน้อย อยากรจัดและใช้อยู่แต่ก็กะระยะเวลาไม่ได้ ...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...ก็จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมประจำวันตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ก็อยากพัฒนาการการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใหม่ๆ ...”

(นางไพฑูรย์ มาตราประสงค์. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคิดว่ายังจัดตกแต่งห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเท่าไรทั้งความรู้และทักษะในด้านนี้ยังไม่ดีพอ จะจ้างคนมาจัดตกแต่งให้ก็ไม่ค่อยมีงบ ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...จัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...มีการจัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพที่มี จัดมุมห้อง บ้ายนิเทศ ตามที่หาวัสดุได้ ...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...จัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ให้สวยงาม น่าอยู่แต่อาจไม่สวยงามเท่าไรเพราะว่าความรู้และทักษะในด้านนี้ยังไม่ดีพอ จะจ้างคนมาจัดตกแต่งให้ก็ไม่ค่อยมีงบประมาณพอ ... ก็ให้เป็นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

2.6 บทบาทของผู้ดูแลเด็กผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...สอนและอบรมป๋มนิสัยเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้
จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอมและคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก
...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...สอนและอบรมป๋มนิสัยเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้
จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก
เป็นสำคัญ...”

(นางเพ็ญจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างจริงจัง กระตือรือร้น
เอาใจใส่เป็นอย่างดี มีจัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม และคำนึงถึง
ความปลอดภัยของเด็ก...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมพู. สัมภาษณ์, 2558)

“...กระตือรือร้น เอาใจใส่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กเป็น
อย่างดี มีจัดกิจกรรมประจำวัน แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย
ที่พัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่แล้ว...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...ตั้งใจทำงานและประพฤติตนเหมาะสมและจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้ จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...จัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างตั้งใจ จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

1.2.2 ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลนามน

จากการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการ จัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และนำมาปรับใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง ครูผู้ดูแลเด็กขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่มีทักษะในการ เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องและสอดคล้องกับบุคลิก ภาวะของเด็กปฐมวัย ไม่มีความรู้ในการจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ การจัดสรรงบประมาณมาช่วยในการพัฒนางานอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อมยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ ดังข้อความบางตอนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ ร่วมวิจัย ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยผลการสัมภาษณ์

พบว่า

“...ไม่ค่อยจะเข้าใจในวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้จะจัด กิจกรรมประจำวันตามที่มีอยู่ในคู่มือของกรมฯ บางครั้งก็จัดตามคู่มือที่ได้รับจากการ สำเนามาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และจากการใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนที่เรียนมา ...ในบางกิจกรรมก็ถามเพื่อนครูด้วยกัน... ..”

(นางมะลย์พร ก้าวสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่ค่อยจะเข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก ปฐมวัย ครูก็สร้างและผลิตสื่อและอุปกรณ์การสอนเอง โดยการลอกวิธีมาจากศูนย์อื่น บ้าง ตามหนังสือการผลิตสื่อเด็กปฐมวัยบ้าง แต่ไม่รู้ว่าจะมีคุณภาพหรือไม่ เด็กก็สนใจดี ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่เข้าใจในวิธีการจัดกิจกรรมประจำวันภายในศูนย์ภายในศูนย์ ...ก็จัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมประจำวันตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ ก็อยากพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆเพราะจบมาหลายปีแล้ว ...”

(นางไพฑูรย์ มาตรประสงศ์. สัมภาษณ์, 2558)

“... มีความรู้ความเข้าใจน้อยเกี่ยวกับวิธีการจัดสภาพการจัด กิจกรรมประจำวัน...ก็จัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรมตามแบบที่หลักสูตร กำหนดมาให้ ...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ประจำวันภายในศูนย์...จะกระตือรือร้นที่จะจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายขึ้น นอกเหนือจากตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ และ ก็อยากพัฒนาการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ใหม่ๆ เช่นการอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านนี้...”

(นางเพ็ญจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“... ยังไม่ค่อยจะเข้าใจวิธีการในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ใหม่ๆที่เหมาะสมกับเด็กโดยรวมทั้งหมด และงบประมาณสนับสนุนมีน้อย เนื่องจาก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีขนาดเล็กงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนไม่มากไม่เพียงพอที่จะนำมา พัฒนาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้...”

(นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัจจุบันจัดโดยยึดตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้มานานๆ จะปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการ เรียนรู้ โดยมากแล้วไม่ค่อยได้รับการพัฒนาการจัดกิจกรรมประจำวัน ควรที่จะได้รับการ พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใหม่ๆ ...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

2. แนวทางการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลการ
สัมภาษณ์พบว่า

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากสำเนาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และจากการใช้
ความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนที่เรียนมา...ในบางกิจกรรมก็ถามเพื่อนครูด้วยกัน ...”

(นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเกี่ยวกับการเขียน
แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ก็สร้างสื่อและอุปกรณ์การสอนเอง โดยการลอกมา
จากศูนย์อื่นบ้าง ตามหนังสือการผลิตสื่อเด็กปฐมวัยบ้าง แต่ไม่รู้ว่าจะมีคุณภาพหรือไม่
...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่มีทักษะในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กเล็กจะร่วมมือกันเขียนแผนฯ สอบถามครูในโรงเรียน
ประถมศึกษาบ้าง หยิบยืมจากครูศูนย์อื่นบ้างและการเขียนแผนฯก็อาศัยความรู้จากที่
เรียนมา... ...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กจะมีประสิทธิภาพ... ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนฯ
ตัวเองก็เขียนตามคู่มือและกิจกรรมในหลักสูตร ...”

(นางเพ็ญจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ ...ที่ผลิตขึ้นเอง โดยการพัฒนาทุก 2 ปี ปรับตามศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กอื่นๆ และจากการใช้ความรู้ที่อ่านและศึกษาเพิ่มเติม...และเพื่อนครูด้วยกัน ...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมภู. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่มีทักษะในการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้... เขียนขึ้นใช้ในทุกวันนี่ก็ใช้ความรู้ความเข้าใจจากที่เรียนมาและศึกษาเพิ่มเติม...ไม่เข้าใจก็สอบถามครูพี่เลี้ยงที่อยู่โรงเรียนประถมศึกษา... ..”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...เขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไม่เป็นเลย ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันก็อาศัยการยืมจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่นๆ และเพื่อนครูด้วยกัน... ..”

(นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่เข้าใจวิธีการการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และขาดทักษะการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกศูนย์ และขาดงบประมาณ เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีขนาดเล็กงบประมาณที่ได้รับมีจำนวนไม่มากไม่เพียงพอที่จะนำมาพัฒนาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมได้...”

(นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

3. การจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยผลการสัมภาษณ์พบว่า

“... ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก...ก็จัดกิจกรรมตามที่ตนเองเข้าใจและเคยปฏิบัติมา โดยเลือกจัดกิจกรรมให้เด็กทำ และในการจัดกิจกรรมทุกครั้งยังขาดการบันทึกหลังการจัดประสบการณ์ว่าเป็นอย่างไร...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็ก โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมประจำวันยังจัดได้ไม่หลากหลายเลย และในการจัดกิจกรรมทุกครั้งจะมีการประเมินผลที่ไม่หลากหลาย ตามพัฒนาการเด็ก ...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ไม่มีทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนให้กับเด็กเท่าที่ควร โดยมากจะจัดกิจกรรมตามคู่มือและตามความเข้าใจและเคยปฏิบัติมา ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...การจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัย มีปฏิบัติที่ครูผู้ดูแลเด็กทุกคนจะใช้ทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเลือกจัดกิจกรรมที่让孩子ได้ปฏิบัติและคิด เพื่อพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ต้องศึกษาหาความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย...เพื่อให้มีความรู้และนำความรู้ที่ได้ที่มาจากพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด เพราะยังไม่มีความรู้และทักษะที่ดีพอ ควรจะพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้ครอบคลุมทุกเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้... เพื่อพัฒนาให้มีแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลที่ชัดเจน ...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมพู. สัมภาษณ์, 2558)

4. การประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ผลการสัมภาษณ์

พบว่า

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ที่ประเมินส่วนใหญ่จะประเมินตามแบบเดิม...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้ตามกิจกรรมที่จัดให้เด็กและอยากประเมินผลที่หลากหลายกว่านี้แต่ไม่ค่อยมีความรู้...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย จะประเมินพัฒนาการเด็กตามแบบประเมินของกรมฯ แต่ยังไม่หลากหลายวิธีการเท่าไร ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้
ที่ใช้การสังเกต การทดสอบแบบง่าย ๆ การสอบถามและประเมินพัฒนาการเด็ก...”

(นางเพ็ญจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับส่วนมากจะร่วมกัน
กับเพื่อนครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์ฯทำการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ประเมิน
พัฒนาการเด็กทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

5. การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผลการสัมภาษณ์

พบว่า

“...ยังไม่ค่อยจะมีทักษะเกี่ยวกับการจัดตกแต่งห้องเรียนที่เอื้อต่อ
การเรียนรู้ของเด็กเท่าไร ...ความรู้และทักษะในด้านนี้ยังไม่ดีพอ จะจ้างคนมาจัด
ตกแต่งให้ก็ไม่ค่อยมีงบ ... ก็สอนอย่างนี้ไปเรื่อยๆ...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดแหล่งเรียนรู้...
โดยเฉพาะแหล่งเรียนรู้ที่มีในศูนย์และในห้องถิ่นเท่าที่ควร เพราะมีเวลาจัดกิจกรรมน้อย
อยากจัดและใช้อยู่แต่ก็ไม่มีเวลา ...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัด
สภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...ก็จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรม
ประจำวันตามแบบที่หลักสูตรกำหนดมาให้ ก็อยากพัฒนาการการจัดสภาพแวดล้อมใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใหม่ๆ ...”

(นางไพฑูรย์ มาตราประสงค์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมใน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคิดว่ายังจัดตกแต่งห้องเรียนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กเท่าไรก็
ความรู้และทักษะในด้านนี้ยังไม่ดีพอ จะจ้างคนมาจัดตกแต่งให้ก็ไม่ค่อยมีงบ ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...มีการจัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามสภาพที่มีจัดมุมห้อง ป้ายนิเทศ ตามที่หาวัสดุได้ ...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่ค่อยจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ...ที่จัดในปัจจุบันก็จัดให้สวยงาม น่าอยู่แต่อาจไม่สวยงามเท่าไรเพราะว่าความรู้และทักษะในด้านนี้ยังไม่ดีพอ จะจ้างคนมาจัดตกแต่งให้ก็ไม่ค่อยมีงบประมาณพอ ... ก็ให้เป็นอย่างนี้ไปเรื่อยๆ...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

6. บทบาทของผู้ดูแลเด็ก ผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...ยังไม่เข้าใจในบทบาทของผู้ดูแลเด็กเท่าไรนัก ทุกวันก็จัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ยังไม่เข้าใจในบทบาทของผู้ดูแลเด็กเท่าไรนัก ทุกวันก็สอนและอบรมปมนิสัยเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม ...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ก็มีบทบาทในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างจริงจัง กระตือรือร้น เอาใจใส่เป็นอย่างดี มีจัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมภู. สัมภาษณ์, 2558)

“...ก็ได้ปฏิบัติตามบทบาทด้วยความกระตือรือร้น เอาใจใส่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กเป็นอย่างดี มีจัดกิจกรรมประจำวัน แต่ยังไม่ได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่พัฒนาส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะการปรับปรุงสิ่งที่มี

อยู่แล้ว...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“..บทบาทของผู้ดูแลเด็กก็คือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กอย่างตั้งใจ จัดกิจกรรมประจำวัน ดูแลรักษาเด็กอย่างทะนุถนอม และคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็ก...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

1.2.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัย พบว่า ครูผู้ดูแลเด็กส่วนมากไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับแนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยทำให้ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของครูผู้ดูแลเด็ก ตลอดจนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีข้อจำกัดในเรื่องงบประมาณการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กไม่เพียงพอในการส่งครูผู้ดูแลเด็กทุกคนไปศึกษาดูงานหรืออบรมเชิงปฏิบัติการ การฝึกประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย และผู้ร่วมวิจัยมีข้อเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดงบประมาณมาสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้วยการเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้ให้ครอบคลุมการจัดประสบการณ์ เนื้อหา กิจกรรม และการปฏิบัติการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจร่วมกัน

นอกจากนี้ยังเสนอเพิ่มเติมว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลนามน ควรจัดงบประมาณมาสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์การเขียนแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยและควรเชิญวิทยากรมาอบรมให้ความรู้การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัยในลักษณะการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจร่วมกันและการศึกษาดูงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งนั้นผลการหาแนวทางการพัฒนาผู้ร่วมวิจัยเห็นตรงกันว่า มี 2 แนวทางคือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตามผล

ดังข้อความบางตอนที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย ดังนี้

“...ควรจัดโครงการพัฒนาและเชิญวิทยากรมาอบรมพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก ให้มีความรู้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรม พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณจัดทำโครงการ...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ต้องอบรมวางแผนในการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นระบบและควรส่งครูผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมแล้วค่อยดำเนินการพัฒนา...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ต้องศึกษาหาความรู้เพื่อให้มีความรู้และนำความรู้ที่ได้ที่มาพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ควรจะพัฒนาครูทุกศูนย์ เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและแนวทางนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลที่ชัดเจน...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมภู. สัมภาษณ์, 2558)

“...ครูบางคนยังไม่เคยได้รับการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ที่ผ่านมาจะเป็นการไปปฏิบัติตามเพื่อนครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในแต่ละวัน...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์, 2558)

“...ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กปฐมวัยโดยตรงจากประสบการณ์จริง หรือการดูงานนอกสถานที่ที่เป็นศูนย์ที่มี การปฏิบัติด้านการจัดการศึกษาที่เป็นเลิศ ...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. สัมภาษณ์, 2558)

“...ครูผู้ดูแลเด็กบางคนไม่เคยเข้ารับการพัฒนาให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยมาก่อน ซึ่งการพัฒนาให้มีความรู้ในเรื่องนี้นับว่าเป็นเรื่องเร่งด่วน เพราะครูผู้ดูแลเด็กเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กบรรลุตามวัตถุประสงค์ ถึงแม้จะมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณการพัฒนา...”

(นางไพฑูรย์ มาตราประสงค์. สัมภาษณ์, 2558)

“...อบต.มีงบประมาณมีจำนวนจำกัด การที่จะพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กพร้อมกันทั้งหมดเป็นเรื่องยากถึงแม้หน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นผู้จัดแต่ไม่เคยพัฒนาในเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยตามที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องการ...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์. สัมภาษณ์, 2558)

“...องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย หรือเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ปฐมวัยจากภายนอกและภูมิภาคที่มีคุณภาพท้องถิ่นมาอบรมให้ความรู้...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ควรมีการอบรมเป็นการเฉพาะด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และให้ครอบคลุมทุกเรื่องทั้งการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการศึกษา การศึกษาดูงานและมีการพัฒนาในเรื่องต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน...”

(นางมะลียพร ก้วสิทธิ์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ควรจัดอบรมไปพร้อมกันทั้งครูผู้ดูแลเด็กและร่วมกันพัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมภู. สัมภาษณ์, 2558)

1.3 ผลการใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพ และ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม 2558 โดยใช้การสอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผลการสอบถามปรากฏดังนี้

1.3.1 สภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์

ลำดับ	รายการ	(n = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
1	ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสม	3.75	0.44	มาก
2	ครูผู้ดูแลเด็กมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม	3.50	0.51	ปานกลาง
3	ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเน้นกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น	3.60	0.50	มาก
4	ครูผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี	3.40	0.50	ปานกลาง
5	ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.25	0.44	ปานกลาง
6	ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.80	0.41	มาก
7	ครูผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้เลือกวัสดุ/สื่อการสอนสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.45	0.51	ปานกลาง
8	ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อและเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	1.35	0.74	น้อยที่สุด
9	ครูผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้ไปอบรมสัมมนาในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอ	1.45	0.75	น้อยที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	(n = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
10	ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการผลิต และจัดทำสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการของเด็กตามวัย	1.35	0.74	น้อยที่สุด
11	ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน	2.95	0.22	ปานกลาง
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนสะอาดปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียงธรรมชาติ	2.80	0.41	ปานกลาง
	รวม	2.88	0.42	ปานกลาง

จากตาราง 2 แสดงว่าสภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.88$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในดับมาก 3 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 3.80$) ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.75$) และครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเน้นกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์

ลำดับ	รายการ	(n = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
1	ครูผู้ดูแลเด็กมีการจัดกิจกรรมประจำวันอย่างเหมาะสม	3.18	0.54	ปานกลาง
2	ครูผู้ดูแลเด็กมีการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างเหมาะสม	3.26	0.51	ปานกลาง
3	ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กโดยเน้นกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น	3.22	0.50	ปานกลาง
4	ครูผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตามภารกิจและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี	3.48	0.44	ปานกลาง
5	ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา	3.20	0.64	ปานกลาง
6	ครูผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์ให้เด็กโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.24	0.52	ปานกลาง
7	ครูผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้เลือกวัสดุ/สื่อการสอนสำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.35	0.56	ปานกลาง
8	ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อและเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.58	0.41	มาก
9	ครูผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้ไปอบรมสัมมนาในเรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอ	3.55	0.44	มาก
10	ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการผลิต และจัดทำสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการของเด็กตามวัย	3.62	0.41	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	(n = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
11	ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นพัฒนาการของเด็กครบทุกด้าน	3.14	0.64	ปานกลาง
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้ชิดธรรมชาติ	3.52	0.44	มาก
รวม		3.36	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในดับมาก 4 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการผลิตและจัดทำสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กตามวัย ($\bar{X} = 3.62$) ครูผู้ดูแลเด็กจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เอื้อและเหมาะสมกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.58$) ครูผู้ดูแลเด็กมีโอกาสได้ไปอบรมสัมมนาในเรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.55$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้ชิดธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ

1.4 การ ประชุมปรึกษาหารือเพื่อหาแนวทางการพัฒนาและร่วมกันวางแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยดำเนินการประชุมครูผู้ดูแลเด็กเพื่อปรึกษาหารือ ในวันที่ 20 สิงหาคม 2558 เวลา 13.30 – 16.30 น. ณ ห้องอบรมขององค์การบริหารส่วนตำบลนามน มีวัตถุประสงค์เพื่อร่วมกันศึกษาข้อมูล ร่วมวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์และ อภิปราย ระดมพลังสมองร่วมกันระหว่างผู้ร่วมวิจัย โดยการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้เกี่ยวกับสภาพและปัญหาเกี่ยวกับครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในแต่ละศูนย์ฯ ซึ่งผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันสังเคราะห์สภาพและปัญหา แนวทางการแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตาม

หลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ครูมีความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ประชุมได้เลือก 2 แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย

1) การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดทำสื่อการเรียนรู้เพื่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

2) การนิเทศภายในเพื่อแนะนำช่วยเหลือครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้วยวิธีการนิเทศติดตาม โดยผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักปลัดและคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังผลสะท้อนความคิดเห็นในการประชุมตามความคิดเห็นบางส่วนของผู้เข้าร่วมประชุม ดังนี้

“...ต้องมีการจัดอบรมเพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยแก่ครูผู้ดูแลเด็กในด้านการพัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการกิจกรรมตามหลักสูตร จะได้นำมาพัฒนาให้เป็นแนวเดียวกัน

(นางดวงดี บุตตะนันท์. อภิปราย, 2558)

“...ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานควบคู่กับการอบรมแล้วนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมภู. อภิปราย, 2558)

“...ควรจะมีการอบรมให้ความรู้ที่ครอบคลุมในทุกๆ เรื่องในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกันทั้งการศึกษาดูงาน การอบรมแล้วปฏิบัติการพัฒนาในคราวเดียวกัน...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. อภิปราย, 2558)

“...ควรจัดให้มีการอบรมแล้วนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติการพัฒนา
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

(นางไพฑูรย์ มาตราประสงศ์. อภิปราย, 2558)

“...ควรจัดให้มีการอบรมการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การ
เรียนรู้และการผลิตสื่อ นวัตกรรม แล้วนำความรู้ที่ได้รับมาปฏิบัติการพัฒนาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ. อภิปราย, 2558)

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการการจัดการศึกษาปฐมวัยของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัด กาฬสินธุ์

ชั้นการปฏิบัติการ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการ
จัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอ
นามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามผลการวิจัยในชั้นที่ 1 ชั้นการวางแผน โดยดำเนินการตาม
แนวทางการพัฒนา 2 แนวทางคือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม
รายละเอียด ดังนี้

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่
ครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหารจัดการ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม และความปลอดภัยของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดทำสื่อการ
เรียนรู้เพื่อการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ 1 วัน โดยมี
วิทยากรคือนางสุภาภรณ์ สหัสนา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสามัคคีวิทยาคม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.2 การนิเทศติดตาม โดยดำเนินการภายหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม
เชิงปฏิบัติการแล้ว เมื่อผู้ร่วมวิจัยกลับไปปฏิบัติงานจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในศูนย์
พัฒนาเด็กเล็ก การนิเทศติดตาม ดำเนินการโดย 1) พ.อ.อ.วิษณุตม์ เทียมปาก
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน 2) นางสุภาภรณ์ สหัสนา ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านสามัคคีวิทยาตม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 การดำเนินการในชั้นตอนนี้ กลุ่มผู้วิจัยได้ดำเนินการตามแผนการพัฒนาคู่มือดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีรายละเอียดในตาราง 4

ตาราง 4 แผนการพัฒนาคู่มือดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วันที่	เวลา	รายละเอียดของงาน	สถานที่	ผู้ควบคุม/ ผู้รับผิดชอบ
1 สิงหาคม 2558	09.00 – 12.00 น.	ร่วมศึกษาวิเคราะห์เอกสารที่ เกี่ยวข้องกับพัฒนาการจัด การศึกษาปฐมวัย สภาพและปัญหา ฯลฯ	- ห้องประชุม อบต.นามน	- น.ส.รพีพร บุตรศาสตร์
20 สิงหาคม 2558	13.30 – 16.30 น.	- ประชุมชี้แจงผู้ร่วมวิจัยเพื่อชี้แจง กรอบแนวคิดการวิจัย วางแผนการ ดำเนินงาน	- ห้องประชุม อบต.นามน	- น.ส.รพีพร บุตรศาสตร์
30 สิงหาคม 2558	13.00 – 16.30 น.	- จัดทำและเสนอขออนุมัติโครงการ - แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน - จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์	- อบต.นามน	- งาน บุคลากร
12-13 กันยายน 2558	08.30 – 16.30 น.	จัดกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน - การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยนางสุภาภรณ์ สหัสนา	- ห้องประชุม อบต.นามน	- นางสุภา ภรณ์ สหัส นา
19,30 กันยายน 2558	09.30 – 16.30 น.	- นิเทศติดตาม	ศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	1.พ.อ.อ.วิษณุยศ เทียมปาก 2.นางสุภา ภรณ์ สหัสนา

การพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ร่วมกันปฏิบัติตามแผนการพัฒนาที่กำหนดไว้ ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม - 30 กันยายน 2558 ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นการให้ความรู้ครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัย กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการ 2 วัน คือวันที่ 12 -13 กันยายน 2558 โดยมีนายสมลวง บุตตะนันท์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนามน เป็นประธานในพิธีเปิด ในภาคเช้าบรรยายเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภาคบ่าย บรรยายเรื่องการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กและคุณลักษณะครูผู้ดูแลเด็กที่คาดหวัง การบริหารจัดการด้านวิชาการ และกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การผลิตและการจัดทำสื่อ นวัตกรรม โดยนางสุภาภรณ์ สหัสนา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสามัคคีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ณ ห้องอบรมขององค์การบริหารส่วนตำบลนามน ตามกำหนดการอบรม ดังนี้

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 11 กันยายน 2558

เวลา 08.00 – 09.00 น. – รายงานตัว

เวลา 09.00 – 09.20 น. – พิธีเปิดโดยนายสมลวง บุตตะนันท์
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลนามน

เวลา 09.20 – 10.00 น. – บรรยายเรื่องการจัดกิจกรรม
ประจำวัน

เวลา 10.00 – 10.15 น. – รับประทานอาหารว่าง

เวลา 10.15 – 12.00 น. – บรรยายเรื่องจัดการเรียนรู้ใน
ห้องเรียน

เวลา 12.00 – 13.45 น. – รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.45 – 14.00 น. – บรรยายเรื่องเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้

เวลา 14.00 – 14.15 น. – รับประทานอาหารว่าง

เวลา 14.15 – 16.20 น. – บรรยายเรื่องสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้
การประเมินผลการเรียนรู้

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ วันที่ 12 กันยายน 2558

เวลา 08.00 – 09.00 น. – รายงานตัว

เวลา 09.00 – 10.00 น. – บรรยายเรื่องการประเมินผลการเรียนรู้

เวลา 10.00 – 10.15 น. – รับประทานอาหารว่าง

เวลา 10.15 – 12.00 น. – บรรยายเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์ฯ

เวลา 12.00 – 13.45 น. – รับประทานอาหารกลางวัน

เวลา 13.45 – 14.00 น. – บรรยายเรื่องการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

เวลา 14.00 – 14.15 น. – รับประทานอาหารว่าง

เวลา 14.15 – 16.20 น. – บรรยายเรื่องบทบาทครูผู้ดูแลเด็ก

เวลา 16.30 น. – พิธีปิดการอบรม

2. การนิเทศติดตาม กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้รับการนิเทศติดตามภายหลังจากได้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการตามแผนการพัฒนา โดยมีจุดมุ่งหมายในการนิเทศติดตามคือเพื่อติดตามให้ความช่วยเหลือ แนะนำ การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเนื้อหาหรือประเด็นที่ได้รับจากการอบรมและให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน หาแนวทางแก้ไขและปรับปรุง และเป็นการเสริมแรงแก่ครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อที่จะดำเนินงานพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดการนิเทศ จำนวน 2 ครั้งได้แก่ วันที่ 19 และ 30 กันยายน 2558 โดย พ.อ.อ.วิชชุดษฐ์ เทียมปาก ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน และนางสุภาภรณ์ สหัสนา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสามัคคีวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

3. ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์

ชั้นการสังเกตการณ์

ในชั้นตอนนี้เป็นการสังเกตการณ์ผลการปฏิบัติการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัย มีผลการพัฒนาดังนี้

3.1 ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการให้ความรู้แก่ครูผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นกำลังเกิดผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

3.1.1 การสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการสังเกตผู้ร่วมวิจัยในการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้แบบสังเกตเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการสังเกตผู้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็ก

รายการ	ร้อยละของการอบรมเชิงปฏิบัติการ ที่มี การปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ (n = 9)			
	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวนคน	ร้อยละ	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการตรงเวลา	9	100	0	0
2. มีความสนใจขณะอบรมเชิงปฏิบัติการ	9	100	0	0
3. มีการซักถามและแสดงความคิดเห็น	9	100	0	0
4. มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม	9	100	0	0
5. มีการจดบันทึก	9	100	0	0
6. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม	9	100	0	0
7. ไม่หลบหลีกออกนอกห้องอบรม	9	100	0	0
8. เลิกอบรมเชิงปฏิบัติการตรงตามเวลา	9	100	0	0

จากตาราง 5 พบว่า ผู้ร่วมวิจัยที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการทุกคนแสดง พฤติกรรมที่พึงประสงค์ในขณะที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ ทุกประเด็น ตั้งแต่เข้าอบรม เชิงปฏิบัติการตรงเวลา มีความสนใจขณะอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการซักถามและแสดง ความคิดเห็น มีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม มีการจดบันทึก มีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติกิจกรรม ไม่หลบหลีกออกนอกห้องอบรม และเลิกอบรมเชิงปฏิบัติการตรงเวลา

3.1.2 แบบสอบถามความพึงพอใจหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการ
ความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัยหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัด
การศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน
จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความพึงพอใจของผู้ร่วมวิจัยใน
การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (n = 9)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
1	สถานที่อบรมเชิงปฏิบัติการ มีความ เหมาะสม	4.50	.57	มาก
2	วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในอบรมเชิง ปฏิบัติการ มีความเหมาะสม	4.50	.57	มาก
3	การจัดอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเครื่องดื่มมีความเหมาะสม	4.50	.57	มาก
4	ความสามารถและทักษะในการ ถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	5.00	.00	มากที่สุด
5	ระยะเวลาที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหา สาระการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.75	.50	มากที่สุด
6	ความถูกต้อง เหมาะสมของเอกสาร ประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ	4.50	.57	มาก
7	กิจกรรมที่ปฏิบัติทำให้ผู้เข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการเกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจและมีทักษะการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	4.50	.57	มาก
8	การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการ อบรมเชิงปฏิบัติการกับวิทยากรมี ความเหมาะสมและเป็นกัลยาณมิตร	5.00	.00	มากที่สุด

ตาราง 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการประเมิน	ค่าสถิติ (n = 9)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
9	การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้วยกันมีความเหมาะสม	5.00	.00	มากที่สุด
10	ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการอภิปราย รายงาน และนำเสนอ ผลงานมีความเหมาะสม	4.50	.57	มาก
รวม		4.55	.28	มากที่สุด

จากตาราง 6 พบว่าผู้ร่วมวิจัยที่เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการมีความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ความสามารถและทักษะในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร ($\bar{X} = 5.00$) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการกับวิทยากรมีความเหมาะสมและเป็นกัลยาณมิตร ($\bar{X} = 5.00$) การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยกันมีความเหมาะสม ($\bar{X} = 5.00$) และระยะเวลาที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการอบรมเชิงปฏิบัติการ ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนที่เหลืออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) ทั้ง 6 ข้อ คือ สถานที่ที่การอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม วัสดุ สื่อ อุปกรณ์ที่ใช้ในการอบรมเชิงปฏิบัติการมีความเหมาะสม) การจัดอาหารกลางวัน อาหารว่าง และเครื่องดื่มมีความเหมาะสม ความถูกต้อง เหมาะสมของเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ กิจกรรมที่ปฏิบัติทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมที่ปฏิบัติทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกิดการเรียนรู้ เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ มีการอภิปราย รายงาน และนำเสนอผลงานมีความเหมาะสม

3.1.3 ผลการนิเทศติดตาม

การนิเทศภายในในการวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการนิเทศแบบติดตาม มีเป้าหมายเพื่อให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัย และเพื่อให้ได้แนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ครูผู้ดูแลเด็กมีพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ครูผู้ดูแลเด็กสามารถจัดสภาพแวดล้อมโดยตกแต่งห้องเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนำไปปรับปรุงแก้ไขการทำงาน ได้อย่างมีคุณภาพ ดำเนินการนิเทศติดตาม 2 ครั้งคือ ในวันที่ 19, 30 กันยายน 2558 .

4. การนิเทศภายใน

ผู้วิจัยได้กำหนดแผนการนิเทศติดตาม หลังจากทีผู้ร่วมวิจัยได้รับพัฒนาโดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อความมุ่งหมายตามผลการพัฒนา ให้คำแนะนำ คำปรึกษาช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดประสบการณ์ระหว่างกัน เพื่อให้การพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ผู้ดูแลเด็กเกิดความมั่นใจในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนสามารถนำแผนการจัดประสบการณ์ไปสู่การปฏิบัติจริงได้ต่อไป โดยผู้วิจัยได้กำหนดการนิเทศติดตามผล รายละเอียดกำหนดการนิเทศติดตามผล ดังตาราง 7

ตาราง 7 กำหนดการนิเทศติดตามผลการจัดการศึกษาปฐมวัยของผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ว.ต.ป.	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้รับการนิเทศ	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
19,30 กันยายน 2558	บ้านคำอึ้ง หมี	1. นางแสงจันทร์ วงษ์ชมพู 2.นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์ 3.นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ	พ.อ.อ.วิษณุตษ์ เทียมปาก นางสุภาภรณ์ สหัสนา	
19,30 กันยายน 2558	บ้านนา สมบูรณ์	4.นางเยาวรัตน์ บุตร ศาสตร์ 5.นางไพฑูรย์ มาตรฐาน ประสงค์ 6.นางสาวศิริพร เพ็ช โรจน์ สมบูรณ์	พ.อ.อ.วิษณุตษ์ เทียมปาก นางสุภาภรณ์ สหัสนา	
19,30 กันยายน 2558	บ้านดง สยาม	7.นางดวงดี บุตตะนันท์ 8.นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์	พ.อ.อ.วิษณุตษ์ เทียมปาก นางสุภาภรณ์ สหัสนา	

ผลการดำเนินการนิเทศติดตามโดยภาพรวม พบว่า กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการผลิตสื่อ นวัตกรรม ทำให้ความรู้และทักษะนำไปปฏิบัติการในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความถูกต้องเป็นไปตามแนวทางเดียวกันและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นแต่ยังจัดตกแต่งห้องเรียนและจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเป็นแหล่งเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่างๆ ดังผลการสัมภาษณ์ครูผู้ดูแลเด็กซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยและการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และประเมินการจัดตกแต่งห้องเรียน การประเมินโดยผู้ให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1 การจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัย ผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มั่นใจในการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กปฐมวัยมากขึ้นว่าจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

“...ได้รับการนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากขึ้นว่าจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมพู สัมภาษณ์, 2558)

4.2 แนวทางการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...จากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากวิทยากรแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในทางการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากขึ้นว่าจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางไพฑูรย์ มาตรประสงค์ สัมภาษณ์, 2558)

“...จากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในทางการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์สมบูรณ์ สัมภาษณ์, 2558)

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้
คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในทางการเขียนแผนการจัด
ประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากขึ้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางมะลย์พร กวีสิทธิ์ สัมภาษณ์, 2558)

4.3 การจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการมีความมั่นใจในการดำเนินงานการ
จัดการเรียนรู้มากขึ้นในการนำไปปฏิบัติการพัฒนาที่มีความถูกต้องเป็นไปตามแนวทาง
เดียวกันและมีกำลังใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์. สัมภาษณ์, 2558)

“...มีความมั่นใจในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้มากขึ้นในการ
นำไปปฏิบัติการพัฒนาที่มีความถูกต้องเป็นไปตามแนวทางเดียวกันและมีกำลังใจในการ
ปฏิบัติงานมากขึ้น...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์สมบูรณ์ สัมภาษณ์, 2558)

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้
คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการจัดการในชั้นเรียนสำหรับเด็ก
ปฐมวัยมากขึ้น...”

(นางมะลย์พร กวีสิทธิ์ สัมภาษณ์, 2558)

4.4 การประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้
คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการประเมินผลการเรียนรู้ของ
เด็กปฐมวัยมากขึ้นจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมพู สัมภาษณ์, 2558)

“...จากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะจากวิทยากรแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการประเมินผลการเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยมากขึ้น...”

(นางไพฑูรย์ มาตรประสงค์ สัมภาษณ์, 2558)

4.5 การจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก มากขึ้นว่าจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น ...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์สมบุรณ์ สัมภาษณ์, 2558)

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากขึ้น...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ สัมภาษณ์, 2558)

4.6 บทบาทของผู้ดูแลเด็ก ผลการสัมภาษณ์พบว่า

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มีความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ของเด็กปฐมวัยมากขึ้นว่าจะทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางแสงจันทร์ วงษ์ชมพู สัมภาษณ์, 2558)

“...ได้รับการนิเทศ ติดตามให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มี ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กมากขึ้นเช่น จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากขึ้น...”

(นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์สมบุรณ์ สัมภาษณ์, 2558)

“...หลังจากอบรมเชิงปฏิบัติการและได้รับการนิเทศ ติดตามให้ คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแล้ว ทำให้มั่นใจในบทบาทหน้าที่ของครูผู้ดูแลเด็กมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยมากขึ้นว่าจะทำให้เด็กมี พัฒนาการที่ดียิ่งขึ้น...”

(นางดวงดี บุตตะนันท์. สัมภาษณ์, 2558)

จากการติดตามผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลนามนพบว่าครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพิ่มมากขึ้นทั้ง 6 ด้าน และผู้ร่วมวิจัยต้องการที่จะ ให้วิทยากรประเมินการเขียนแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยของกลุ่มผู้ ร่วมวิจัยและการผลิตสื่อ นวัตกรรม การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก คนละ 1 แผน ซึ่งประเมินโดยวิทยากร ได้แก่ นางสุภาภรณ์ สหัสสนา ซึ่งมีความ เชี่ยวชาญในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย โดยใช้แบบ ประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ผลปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการประเมินแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย ของครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล นามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ วงรอบที่ 1

รายการ	ค่าสถิติ(N=8)		แปลความ
	(\bar{X})	S.D.	
1. การเขียนสาระสำคัญของแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	4.17	0.72	มาก
2. การกำหนดจุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.08	0.79	มาก
3. การกำหนดเนื้อหาสาระของแผนการจัดประสบ การณ์การเรียนรู้	4.00	0.60	มาก
4. วิธีการจัดกิจกรรม	3.83	0.83	มาก
5. เนื้อหา มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่สับสน	4.82	0.39	มากที่สุด
6. กำหนดเวลาสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ และเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.67	0.65	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

รายการ	ค่าสถิติ(N=8)		แปลความ
	(\bar{X})	S.D.	
7. กิจกรรมระบุพฤติกรรมของเด็กที่สามารถวัดได้	3.75	0.62	มาก
8. กิจกรรมระบุพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย จิตพิสัย	3.58	0.67	มาก
9. ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกทำและได้แสดงออก อย่างสร้างสรรค์	4.75	0.45	มากที่สุด
10. ส่งเสริมให้เด็กฝึกการทำงาน หรือเล่นร่วมกับผู้อื่น	4.00	0.60	มาก
11. กิจกรรมสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	3.56	0.52	มาก
12. กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติและสามารถ สรุปการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.67	0.49	มากที่สุด
13. กิจกรรมส่งเสริมการอ่านของเด็ก	3.42	0.67	มาก
14. การกำหนดสื่อการเรียนรู้	3.85	0.72	มาก
15. วิธีวัดและประเมินพัฒนาการ	3.68	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	3.67	0.62	มาก

จากตาราง 8 พบว่าการประเมินการเขียนแผนการจัดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก($\bar{X} = 3.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ เนื้อหามีความชัดเจน เข้าใจง่าย ไม่สับสนส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกทำและได้แสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้ปฏิบัติและสามารถสรุปการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามลำดับ

การติดตามผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย โดยใช้แบบสังเกต เพื่อสังเกตครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผลปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการสังเกตครูผู้ดูแลเด็กเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

รายการ	ค่าสถิติ (N=8)		แปล ความ
	\bar{X}	S.D.	
1. มีวิธีการเร้าความสนใจของเด็ก	4.15	0.80	มาก
2. มีแบบวัดและประเมินความสนใจของเด็ก	4.08	0.64	มาก
3. การจัดกิจกรรม,เหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาที่จัด ประสบการณ์	3.85	0.69	มาก
4. ก่อนการจัดการเรียนรู้บอกจุดประสงค์และแนว ทางการจัดประสบการณ์	3.85	0.56	มาก
5. เนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การจัดประสบการณ์	4.31	0.63	มาก
6. อธิบายตามลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมทำให้เข้าใจ ง่ายและใช้ภาษา ได้ถูกต้อง	4.00	0.58	มาก
7. ตัวอย่างที่ใช้ประกอบเรื่อง/กิจกรรมที่จัดประสบการณ์ เหมาะสมกับเนื้อหาและสัมพันธ์กับชีวิตจริง	4.77	0.44	มากที่สุด
8. ใช้เทคนิคการตั้งคำถามหลายแบบเพื่อให้เด็กมี ส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น	4.69	0.48	มากที่สุด
9. การจัดกิจกรรมทุกครั้งจะให้ความสนใจกับเด็ก อย่างทั่วถึง	4.85	0.38	มากที่สุด
10. มีการประเมินความสนใจของเด็กระหว่างที่จัด ประสบการณ์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้ซักถาม	4.23	0.73	มาก
11. ใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายในการจัด กิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับ เนื้อหา	3.92	0.64	มาก
12. ใช้เทคนิคการเสริมแรงอย่างเหมาะสม	4.15	0.69	มาก
13. เลือกใช้สื่อ นวัตกรรมอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับ พัฒนาการเด็ก	3.92	0.64	มาก
14. จัดกลุ่มเด็กได้สัมพันธ์กับการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้	4.08	0.64	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

รายการ	ค่าสถิติ (N=8)		แปล ความ
	\bar{X}	S.D.	
15. มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของ กลุ่มเด็กหรือรายบุคคล	4.46	0.52	มาก
16. ฝึกให้เด็กมีทักษะทางสังคม เช่น ยอมรับฟังความ คิดเห็นของเด็กคนอื่น รู้หน้าที่ของตนเอง เป็นผู้นำและผู้ ตามที่ดี	4.38	0.51	มาก
17. สรุปลักษณะที่วัด ช่วยให้เกิดแนวคิดตรงตาม จุดประสงค์	4.08	0.64	มาก
18. สั่งงานหรือให้เด็กเตรียมตัวล่วงหน้าสำหรับการ จัดประสบการณ์ครั้งต่อไป	4.38	0.65	มาก
เฉลี่ยรวม	4.23	0.18	มาก

จากตาราง 9 พบว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ข้อ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การจัดกิจกรรมทุกครั้งจะให้ความสนใจกับเด็กอย่างทั่วถึง ตัวอย่างที่ใช้ประกอบเรื่อง/กิจกรรมที่จัดประสบการณ์ เหมาะสมกับเนื้อหา และสัมพันธ์กับชีวิตจริง ใช้เทคนิคการตั้งคำถามหลายแบบเพื่อให้เด็กมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

การติดตามผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย โดยประเมินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินการดำเนินงาน

ตาราง 10 ผลการดำเนินงานการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยประเมินบทบาท
 ของครูผู้ดูแลเด็กและการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนใน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน

ลำดับ ที่	รายการ	ค่าสถิติ (N = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
1	ครูผู้ดูแลเด็กจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ครอบคลุม กิจกรรมประจำวัน	4.35	.48	มาก
2	ครูผู้ดูแลเด็กใช้แผนการจัดประสบการณ์ในการ จัดการเรียนรู้	4.25	.44	มาก
3	ครูผู้ดูแลเด็กใช้สื่อนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้	4.30	.47	มาก
4	ครูผู้ดูแลเด็กมีการวัดและประเมินผลพัฒนาการของ เด็กปฐมวัย	4.25	.44	มาก
5	ครูผู้ดูแลเด็กใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	4.50	.51	มาก
6	ครูผู้ดูแลเด็กใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.75	.44	มากที่สุด
7	ครูผู้ดูแลเด็กใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพ จริงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	4.50	.51	มาก
8	ครูผู้ดูแลเด็กจัดตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัด กิจกรรมการเรียนรู้	4.75	.44	มากที่สุด
9	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปรับปรุงและพัฒนา สภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	5.00	.00	มากที่สุด
10	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมพระพุทธศาสนาโดยการ ประดิษฐ์ฐานพระพุทธรูป	3.25	.44	ปานกลาง
11	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือนิทานสำหรับการ เรียนรู้ของเด็ก	3.20	.41	ปานกลาง
12	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรมโดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.20	.41	ปานกลาง

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ค่าสถิติ (N = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	แปลความ
13	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียงธรรมชาติ	3.15	.36	ปานกลาง
14	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อม ภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ สำหรับเด็กและผู้ปกครอง	5.00	.00	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		3.85	.28	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทครูผู้ดูแลเด็ก และการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็กและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 5.00$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปรับปรุง และพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 5.00$) ครูผู้ดูแลเด็กจัด ตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.75$) ครูผู้ดูแลเด็กจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กโดยเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.75$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับปานกลางมีจำนวน 4 ข้อ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมพระพุทธศาสนาโดยการ ประดิษฐานพระพุทธรูป ($\bar{X} = 3.25$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือนิทานสำหรับการ เรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.20$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรม จริยธรรมโดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.20$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียน สะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียงธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.15$)

การสะท้อนกลับผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1

จากการสะท้อนกลับข้อมูลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเข้ารับการนิเทศติดตามเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้นในวันที่ 30 กันยายน 2558 ตั้งแต่เวลา 13.30 น. - 16.30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลนามนเพื่อตรวจสอบว่าการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อสะท้อนผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่และมีขั้นตอนใดหรือส่วนใดบ้างที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยที่ประชุมมีความเห็นตรงกันว่าการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้แนวทางการอบรมเชิงปฏิบัติการในการอบรมให้ความรู้ และ การนิเทศติดตาม ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยมีความรู้ความเข้าใจและนำมาปฏิบัติการพัฒนางานในหน้าที่ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามความสำเร็จของการพัฒนางาน ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยทราบว่ายังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร คือ

- 1) การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ผู้ร่วมวิจัยลงมติว่าควรรับการพัฒนาเพิ่มทุกขั้นตอน
- 2) การจัดตกแต่งห้องและการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 ข้อซึ่งมีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ยรวมคือ ($\bar{X} = 3.85$) และอยู่ในระดับปานกลาง คือ 1) การจัดประดิษฐานพระพุทธรูปประจำห้องเรียน ($\bar{X} = 3.25$) 2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรมโดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 3.20$) 3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีห้องจริยธรรม ห้องสมุดพระพุทธรูปศาสนา ($\bar{X} = 3.20$) 4) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้ชิดธรรมชาติ ($\bar{X} = 3.15$)

จึงเห็นควรดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอีกระยะเพื่อให้การจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีมติร่วมกันว่าจะดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 ต่อไป

การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

การดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวงรอบที่ 2 นี้ ผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย ได้ปรึกษาหารือและวางแผนร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาดังนั้นผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัยได้วางแผนดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 เพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย แนวทางในการพัฒนาวงรอบที่ 2 คือ การนิเทศภายใน

การวางแผน

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้นิเทศได้ร่วมวิเคราะห์ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 1 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาในประเด็นที่ยังไม่เกิดผลสำเร็จอยู่ในระดับที่น่าพอใจในวงรอบที่ 1 จากมติที่ประชุมเห็นควรให้มีการนิเทศแบบนิเทศภายใน มาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และนำไปปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเกิดโดยอิงตามแนวการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธของสถานศึกษา ซึ่งการนิเทศภายในที่นำมาใช้มีขั้นตอนดังนี้ 1) ขั้นเริ่มต้น 2) ขั้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็น 3) ขั้นสรุปผล

ตาราง 11 การวางแผนนิเทศภายในดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัน เดือน ปี	เรื่องที่ประชุมก่อนนิเทศภายใน	วิธีดำเนินการ	ผลการอบรม
12 ตุลาคม 2558	ปัญหาในการปฏิบัติการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ซึ่งมีประเด็นปัญหาการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่เป็นที่พอใจ ในเรื่องดังต่อไปนี้	1. ครูผู้ดูแลเด็กและผู้นิเทศหาข้อสรุปร่วมกันในเรื่องการเตรียมการพัฒนา	1. สรุปผลที่ดีที่ควรรักษาไว้ 2. สรุปผลที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ตาราง 11 (ต่อ)

วัน เดือน ปี	เรื่องที่ประชุมก่อนนิเทศภายใน	วิธีดำเนินการ	ผลการอบรม
12 ตุลาคม 2558	1.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมพระพุทธรูป พระพุทธรูป 2.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือ นิทานสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก 3.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศ บ้าย คติธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรม โดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4.ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียน สะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียง ธรรมชาติ	ลักษณะทาง กายภาพใน 4 ประเด็นที่เป็นควร ได้รับการพัฒนา ในวงรอบที่ 2 2. ร่วมกัน อภิปรายและ วิเคราะห์งาน 3. สรุป/ตัดสินใจ	

ผู้วิจัยและ ผู้ร่วมวิจัยได้กำหนดใช้แนวทางในการพัฒนาการนิเทศภายใน โดยได้ปรึกษาหารือและวางแผนการนิเทศภายใน ตามรายละเอียดในตาราง 11

ตาราง 12 ตารางการนิเทศภายในการจัดการศึกษาปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์
วงรอบที่ 2

วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
20 ต.ค. 2558	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคำอึ่งหมื่นนาง แสงจันทร์ วงษ์ชมพู่ นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์ นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ	ผู้วิจัย	
21 ต.ค. 2558	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนาสมบูรณ์ นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์ นางไพฑูรย์ มาตราประสงค์ นางสาวศิริพร เพ็ชรโรจน์	ผู้วิจัย	

ตาราง 12 (ต่อ)

วัน/เดือน/ปี	ผู้รับการนิเทศ/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	ผู้นิเทศ	หมายเหตุ
22 ต.ค. 2558	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดงสยาม นางดวงดี บุตตะนันท์ นางมะลย์พร ก้วสิทธิ์	ผู้วิจัย	

การนิเทศภายในวงรอบที่ 2 ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัย แบบสัมภาษณ์ ฉบับที่ 2 แบบสังเกตพฤติกรรมฉบับที่ 2 และแบบสอบถามการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์และการพัฒนาลักษณะทางกายภาพ การดำเนินการนิเทศโดยผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยเพื่อให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน

2. แนวทางการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้

การปฏิบัติการ

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ดำเนินการจัดให้มีการนิเทศภายในขึ้นในวันที่ 12 ตุลาคม 2558 ตั้งแต่เวลา 13.30 – 16.30 น. ณ ห้องอบรม องค์การบริหารส่วนตำบลนามน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ขั้นเริ่มต้น

ผู้นิเทศรับทราบปัญหาจากกลุ่มผู้ร่วมวิจัยพร้อมทั้งสนทนาสอบถามถึงเรื่องราวที่เป็นปัญหาในการปฏิบัติการพัฒนาในวงรอบที่ 1 และร่วมกันศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งมีประเด็นปัญหาดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเรื่องการจัดประดิษฐ์ฐานประจำห้องเรียน ห้องจริยธรรม ห้องสมุด พระพุทธศาสนา ป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรม อาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้ชิดธรรมชาติ ควรมีการพัฒนาเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้รับการพัฒนา ลักษณะทางกายภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ชั้นอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

ผู้นิเทศอภิปรายผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการพัฒนาถึงปัญหาในดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย พร้อมทั้งให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัยร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนา

3. ชั้นสรุปผล

ผู้นิเทศและกลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาและร่วมกันตัดสินใจแก้ไขปัญหาตามแผนปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในระหว่างวันที่ 20-22 ตุลาคม 2558 เพื่อให้ได้ข้อสรุปผลการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผลปรากฏดังตาราง 13

ตาราง 13 กำหนดการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัน เดือน ปี	ประเด็นการพัฒนา	วิธีการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบ/ผู้นิเทศ
20-22 ตุลาคม 2558	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมพระพุทธศาสนาโดยการประดิษฐ์ฐานพระพุทธรูป 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือนิทานสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก 3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรม จริยธรรมโดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียงธรรมชาติ	- ประดิษฐ์ฐานพระพุทธรูปประจำห้องเรียนให้ครบทุกห้อง - จัดมุมหนังสือนิทานและอื่นๆ - จัดทำป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้เพิ่มขึ้นทั่วบริเวณสถานศึกษา - ทำความสะอาดทั้งภายในและนอกห้องเรียน ทาสีอาคารเรียน ตกแต่งต้นไม้ และปลูกไม้ประดับเพิ่มขึ้น - อบรมนิเทศให้ข้อเสนอแนะ อภิปราย	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย - ผู้นิเทศ

3. ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยตาม
แนวทางดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ
ปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนามน จังหวัด
กาฬสินธุ์

การสังเกตการณ์

3.1 ผลการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยในศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนามน ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยโดยรวมและรายด้าน

รายการ	ค่าสถิติ(N=8)		แปลความ
	\bar{X}	S.D.	
1. ด้านการเตรียมจัดประสบการณ์การเรียนรู้	4.85	0.28	มากที่สุด
2. ด้านพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก	4.65	0.36	มากที่สุด
3. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.55	0.38	มากที่สุด
4. ด้านการใช้สื่อการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.46	0.42	มาก
5. ด้านการประเมินผลการเรียนรู้	4.34	0.39	มาก
เฉลี่ยรวม	4.57	0.34	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า ผลการนิเทศการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแล
 เด็กโดยรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุด($\bar{X} = 4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับดี
 มากจำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเตรียมจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก
 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.2 ผลการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนา
 เด็กเล็ก และปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนามน
 จังหวัดกาฬสินธุ์ซึ่งปรากฏผลแสดงในตาราง15

ตาราง 15 ผลการดำเนินการพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ในวงรอบที่ 2

ลำดับ ที่	รายการ	ค่าสถิติ (N = 20)		
		(\bar{X})	S.D.	ระดับ
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมพระพุทธรูป โดยการประดิษฐ์ฐานพระพุทธรูป	5.00	.00	มากที่สุด
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือนิทาน สำหรับการเรียนรู้ของเด็ก	4.55	.51	มากที่สุด
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศ ป้ายคติ ธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรม โดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.75	.44	มากที่สุด
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียน สะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียง ธรรมชาติ	4.80	.41	มากที่สุด
รวม		4.77	.30	มากที่สุด

จากตาราง 15 ผลการดำเนินการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ในวงรอบที่ 2 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ระดับการพัฒนาทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมพระพุทธรูป โดยการประดิษฐ์ฐานพระพุทธรูป ($\bar{X} = 5.00$) สถานศึกษามีอาคารเรียนสะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้เคียงธรรมชาติ ($\bar{X} = 4.80$) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศ ป้ายคติธรรม คำขวัญ คุณธรรมจริยธรรมโดยทั่วไปบริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{X} = 4.75$) และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือนิทานสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 4.55$)

ตาราง 16 เปรียบเทียบผลการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทางกายภาพของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นรายด้าน ในวงรอบที่ 1
และวงรอบที่ 2

ลำดับ ที่	รายการ	ผลการพัฒนา		เฉลี่ย เพิ่มขึ้น	ค่าร้อยละ ความก้าวหน้า
		วงรอบที่ 1	วงรอบที่ 2		
1	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุม พระพุทธศาสนาโดยการ ประดิษฐ์ฐานพระพุทธรูป	3.25	5.00	1.75	100
2	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมุมหนังสือ นิทานสำหรับการเรียนรู้ของเด็ก	3.20	4.55	1.35	75
3	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีป้ายนิเทศ บ้าย คติธรรม คำขวัญ คุณธรรม จริยธรรมโดยทั่วไปบริเวณศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก	3.20	4.75	1.55	86
4	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารเรียน สะอาด ปลอดภัย สงบร่มรื่น ใกล้ชิดธรรมชาติ	3.15	4.80	1.65	89
	รวม	3.20	4.77	1.57	87

จากตาราง 16 เปรียบเทียบผลการพัฒนาลักษณะทางกายภาพเป็นรายด้าน
ในวงรอบที่ 1 และวงรอบที่ 2 พบว่า ผลการพัฒนาในวงรอบที่ 2 สูงกว่าวงรอบที่ 1
($\bar{X} = 1.57$) โดยมีค่าร้อยละความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 87

3.3 การใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินผลการพัฒนา

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ร่วมวิจัยเกี่ยวกับความสำเร็จในการพัฒนาสรุป
ได้ว่า ความเป็นกันเองของผู้บริหารทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเปิดใจรับและร่วมหาแนวทางในการ
แก้ไขทำให้การปฏิบัติการพัฒนาได้ตรงจุด และนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาดำเนินการจัด
สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและปฏิบัติการพัฒนาลักษณะทาง
กายภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มีดังนี้

“...หลังจากเข้าร่วมอบรม ประชุมปรึกษาหารือและรับกรณีศึกษาทำให้มีความรู้ความเข้าใจ และพัฒนาลักษณะทางกายภาพตามแนวทางการดำเนินงานมากขึ้น ...”

(นายสุวิทย์ ตู่ไชย. สัมภาษณ์, 2558)

“...การพัฒนาลักษณะทางกายภาพของสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากที่จะช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาอย่างรูปธรรมในการพัฒนาไปสู่สถานศึกษาแนววิถีพุทธ ...”

(นางอชลิตา โพธิ์วัฒน์. สัมภาษณ์, 2558)

“... ความเป็นกันเองของผู้บริหารทำให้ครูผู้ดูแลเด็กเปิดใจรับและร่วมหาแนวทางในการแก้ไขทำให้การปฏิบัติการพัฒนาได้ตรงจุดและเกิดประสิทธิภาพ...”

(นางสาวสุพัฒน์ วงศ์วินดี. สัมภาษณ์, 2558)

“...การนิเทศภายในและร่วมปรึกษาหารือกันเองแบบกัลยาณมิตร .. ทำให้แก้ปัญหาและพัฒนาได้ตรงประเด็น และพัฒนาอย่างรวดเร็ว...”

(นางเยาวรัตน์ บุตรศาสตร์ สัมภาษณ์, 2558)

“... การวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ปัญหาทำให้เกิดความสามัคคี ร่วมใจกันแก้ปัญหา ทำให้เกิดประสิทธิภาพ...”

(แสงจันทร์ วงษ์ชมพู สัมภาษณ์, 2558)

“... การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจะทำให้ทุกคนเห็นความสำคัญของกันและกัน ส่งผลให้การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบความสำเร็จ ...”

(นางเพลินจิต ก้วสิทธิ์ สัมภาษณ์, 2558)

“...การนิเทศแบบต่างๆ มีข้อดีทุกแบบถ้าการสื่อสารประสานงานกันดีของทั้งสองฝ่ายก็ยิ่งส่งผลให้บรรลุเป้าหมายได้เร็วขึ้น...”

(นางรุ่งตะวัน ไชยศิริ สัมภาษณ์, 2558)

การสะท้อนกลับการพัฒนาในวงรอบที่ 2

จากผลการดำเนินงานการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้แนวทางการการนิเทศภายใน โดยภาพรวมพบว่า การใช้แนวทางการพัฒนา โดยการนิเทศภายใน ถือว่าเป็นแนวทางที่ดีทางหนึ่งที่ทำให้กลุ่มผู้ร่วมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจ และให้ความใส่ใจในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย ในวงรอบที่ 2 ได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สรุปผลการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ

จากการปฏิบัติการพัฒนาทั้ง 2 วงรอบ จะเห็นได้ว่า ผลการพัฒนาครูผู้ดูแลเด็กในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ มีกระบวนการการพัฒนา คือ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การนิเทศติดตาม 3) การนิเทศภายใน